

M U N I

M E D

Úvod do předmětu Základy geriatrie

Tato prezentace je autorským dílem vytvořeným zaměstnanci Masarykovy univerzity. Studenti předmětu mají právo pořídit si kopii prezentace pro potřeby vlastního studia. Jakékoliv další šíření prezentace nebo její části bez svolení Masarykovy univerzity je v rozporu se zákonem.

*„Každý, kdo se přestane učit, je starý,
ať je mu dvacet nebo osmdesát.
Každý, kdo se stále učí, zůstává mladý.“*

Henry Ford

Výuka předmětu Základy geriatricie

19. 2. 2024

- Úvod do předmětu, stanovení požadavků k ukončení předmětu.
- Demografické a epidemiologické minimum – základní pojmy, definice geriatricie, gerontologie, ageismus.
- Zvláštnosti chorob ve stáří.
- Geriatrická deteriorace, geriatrická křehkost.
- Komplexní posouzení zdravotního stavu a funkčních schopností seniora.
- Funkční geriatrické vyšetření, hodnotící a měřící techniky (MMSE).
- Geriatrické simulátory.

26. 2. 2024

- Racionální farmakoterapie ve stáří.
- Změny farmakokinetiky, farmakodynamiky, lékové interakce, polypragmázie.
- Závrať, nestabilita, poruchy chůze a riziko pádů u seniorů.
- Zdravotnické a sociální služby pro seniory
- Péče o seniora v rodině, primární, ambulantní, intermediální a ústavní péče.
- Domovy pro seniory, hospice, sociální péče, příspěvky.
- Prezentace příspěvků do výuky výuky (Brtníková, Hrubá, Just, Košťáliková, Sabelová, Škrabiš).

Výuka předmětu Základy geriatric

7. 3. 2024

- Exkurze Hospic Sv. Alžběty, Brno.

11. 3. 2024

- Exkurze Domov pro seniory Mikuláškovo náměstí, Brno.

Výuka předmětu Základy geriatric

18. 3. 2024

- Výživa ve stáří, malnutrice, hodnocení stavu výživy. Formy nutriční podpory.
- Močová inkontinence, inkontinence stolice.
- Klasifikace bolesti ve stáří, farmakologické a nefarmakologické ovlivnění bolesti, nežádoucí účinky opioidů.
- Prezentace příspěvků do výuky (Brunner, Hulková, Klinkovská, Miškovský, Sedláček, Švejnohová).

25. 3. 2024

- Neodkladná resuscitace ve vyšším věku, poruchy vědomí, mozkový iktus, hypertenze, ICGS, arytmie, gerontotraumatologie.
- Prezentace příspěvků do výuky (Brýdl, Jedovnická, Kostelecký, Purgatová, Smělík, Tichý).
- Závěrečný test, udílení zápočtů, ukončení předmětu.

Podmínky ukončení předmětu

Geriatric: cvičení (zápočet – 1 kredit), přednáška (kolokvium – 2 kredity)

- 85% účast na přednáškách
- aktivní podíl ve výuce
- splnění kritérií zápočtového testu (75 %)
- příspěvek do výuky

Příspěvek do výuky

- 10 minutový příspěvek studenta k problematice české a světové gerontologie a geriatrie
- cokoli týkající se stárnutí a stáří české i světové populace
- příspěvek k probíranému tématu přednášky
- formy prezentace – ppt, věcné ústní sdělení, četba článku, prezentace poznatků z konferencí, seminářů a jiných vzdělávacích akcí
- sdílení profesních zkušeností z pracoviště klinické výuky

Tematické okruhy příspěvků – návrhy

- **Ageismus** (Definujte ageismus. Jaké jsou zdroje ageismu? Charakterizujte projevy ageismu.)
- **Aktivní stárnutí a úspěšné stárnutí** (Které faktory ovlivňují aktivitu seniora? Jaké služby nabízí zákon o sociálních službách pro podporu aktivního života seniorů s omezenou soběstačností? Charakterizujte faktory, které ovlivňují úspěšné stárnutí. www.mpsv.cz/cs/11696, www.framprojekt.eu/aktivni-starnuti)
- **Alzheimerova choroba**
- **Anti-aging**
- **Bezpečí seniorů** (Jaká nebezpečí hrozí starým lidem a proč? Jaká je prevence pádů a úrazů seniorů? <http://bezpeciproseniory.cz/>, www.cspsd.cz/459-bezpeci-senioru-v-doprave)
- **Covid 19** – specifika onemocnění u seniorů, dopady onemocnění po stránce bio-psycho-sociální.
- **Demografie, aktuální demografické charakteristiky pro ČR** (www.czso.cz/csu/czso/seniori)
- (Definujte demografii. Jaká je hranice demografického stáří? Co je demografické stárnutí a jaké faktory je ovlivňují? Charakterizujte střední délku života a uveďte konkrétní aktuální údaje pro muže a ženy v ČR. Popište východoevropský model reprodukčního chování a západoevropský model reprodukčního chování. Který z těchto modelů převažuje v současnosti v ČR?)
- **DNR, DNAR, nezahájení nebo ukončení léčby v intenzivní medicíně.**
- **Dopad Covid 19 na geriatrickou populaci** (Komparace odborných a bulvárních zpráv).
- **Dříve vyjádřená přání, marná léčba.**
- **Důsledky stárnutí obyvatelstva.** (Vyjmenujte. Charakterizujte ekonomické důsledky stárnutí populace a fenomény, které s ním souvisejí. Jaké jsou zdravotně-sociální důsledky stárnutí obyvatelstva? Charakterizujte osobní důsledky stárnutí a hlavní životní problémy seniorů. Jaké potřeby se ve stáří dostávají do popředí?)

Tematické okruhy příspěvků – návrhy

- **Empatie, její význam a formy. Pravda na nemocničním lůžku.**
- **Geriatrické syndromy** (Charakterizujte obecně geriatrické syndromy. Rozdělte a vyjmenujte geriatrické syndromy. Popište příčiny a důsledky sociální izolace.)
- **Gerontologie** (Definujte gerontologii. Jaký je hlavní cíl gerontologie? Jmenujte jednotlivé podobory gerontologie. Čím se zabývá sociální gerontologie? Charakterizujte geriatrii.)
- **Hospicová péče** (Definujte náplň činnosti hospice a idee hospicové péče. Představte hospice v Brně. Sumarizujte hospice v ČR) <https://www.asociacehospicu.cz/>
- **Komunikace v přednemocniční neodkladné péči — komunikační dovednosti**
- **Kvalita života seniorů**
- **Odchod do důchodu**
- **Paliativní péče**
- **Palliative care in paramedic practice: a retrospective cohort study** | Emergency Medicine Journal
<https://emj.bmj.com/content/36/10/e4.3>
- **Parkinsonova choroba**
- **Péče o seniory v pobytových zařízeních** (Jaká jsou úskalí přechodu do rezidenční péče pro seniora a jak je možno je zmírnit? Vysvětlete termín dlouhodobá péče. 3. Charakterizujte strategii 4xD: demedicinalizace, deinstitucionalizace, deprofesionalizace, deresortizace.)
- **Péče o seniory v rodině** (Jaké jsou objektivní překážky, které znemožňují rodině postarat se o nesoběstačného seniora? Jakými riziky jsou ohroženi dlouhodobě pečující? Jaké jsou pozitivní aspekty rodinné péče? Charakterizujte dysfunkční rodinu ve vztahu k nesoběstačnému seniorovi.)

Tematické okruhy příspěvků – návrhy

- **Psychické geriatrické syndromy** (Charakterizujte delirium a vyjmenujte jeho příčiny. Rozdělte demence. Charakterizujte příznaky demence (A, B, C). Popište jednotlivá stadia demence dle přístupu k pacientovi (PPA-IA). Charakterizujte příznaky deprese u seniorů.)
- **Příprava na stárnutí v České republice** (Jaká rizika omezuje příprava na stáří? Charakterizujte dlouhodobou, střednědobou a krátkodobou přípravu na stáří. Jmenujte a rozvedte dokument, který se věnuje přípravě na stárnutí a stáří v ČR.)
- **Rizikové osoby a rizikové situace v populaci seniorů** (Vyjmenujte rizikové skupiny osob v populaci seniorů. Charakterizujte specifika spjatá s odchodem do starobního důchodu. Popište závažnost situace seniora, kterému zemřel životní partner. Co je důležité znát při propouštění seniora z nemocniční péče do domácího prostředí? Čím je ohrožen senior při umístění do rezidenční péče?)
- **Služby a dávky pro seniory se sníženou soběstačností** (Vyjmenujte sociální služby definované v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, které využívají senioři. Jaké fáze má proces přiznání příspěvku na péči? Jaké základní životní potřeby jsou hodnoceny při posuzování stupně závislosti? Jaké jsou stupně závislosti na péči u osob starších 18 let (seniorů)? Jaká je aktuální výše příspěvku na péči v jednotlivých stupních pro osoby starší 18 let (seniory)? O jaké dávky mohou požádat senioři se zdravotním postižením?) <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>
- **Soběstačnost a závislost ve stáří** (Definujte soběstačnost. Jaké faktory nejčastěji negativně ovlivňují míru soběstačnosti u seniorů? Jak je charakterizována závislost ve stáří? Jmenujte zákony, které definují možnosti pomoci seniorům s omezenou soběstačností.)

Tematické okruhy příspěvků – návrhy

- **Somatické geriatrické syndromy** (Charakterizujte syndrom hypomobility z hlediska příčin, důsledků a prevence. Popište imobilizační syndrom. Vyjmenujte nejčastější příčiny nestability a pádů u seniorů. Popište prevenci pádů u seniorů. Jaké jsou důsledky inkontinence pro pacienta? Jaká jsou predilekční místa pro vznik dekubitu a jaká je prevence vzniku proleženin? Popište důsledky malnutrice ve stáří. Jaké jsou důsledky obezity pro starého člověka? Popište příčiny, projevy a důsledky dehydratace u seniorů.)
- **Současná péče o seniory v České republice** (Stručně popište zdravotní péči o seniory v ČR. Stručně charakterizujte sociální péči o seniory v ČR.)
- **Stárnutí a stáří** (Vyjmenujte faktory, které významně ovlivňují proces stárnutí. Charakterizujte fyziologické a patologické stárnutí. Jaké je současné členění lidského věku ve stáří? Shrňte charakteristiky typické pro určitá věková životní období ve stáří. Charakterizujte proces stárnutí podle jeho průběhu. Jaké jsou skupiny seniorů podle funkční zdatnosti a potřeby podpory a péče?)
- **Týrání, zneužívání a zanedbávání starých osob** (Popište formy týrání seniorů. Jaké jsou indikátory týrání? Jaké faktory zvyšují pravděpodobnost, že dojde k týrání seniora v domácí péči? Jaké faktory zvyšují pravděpodobnost, že dojde k týrání seniora v rezidenční péči?)
- **Umírání a smrt** (<http://www.umirani.cz/>)
- **Zdravotní problematika seniorů** (Jaké znáte salutogenní faktory? Jaké jsou typické chronické nemoci seniorů? Na jaké nemoci senioři v ČR nejčastěji umírají? Vyjmenujte a charakterizujte zvláštnosti stonání ve stáří. Charakterizujte geriatrickou křehkost (frailty syndrom). Jaká je prevence křehkosti? Charakterizujte ucelenou rehabilitaci seniorů)
- www.czso.cz/csu/czso/4-obyvatelstvob7w74kpt5l

Zdroje ke studiu

- SCHULER, Matthias a Peter OSTER. Geriatrie od A do Z pro sestry. 1. české vyd. Praha: Grada, 2010. 336 s. ISBN 9788024730134.
- POKORNÁ, Andrea, Alena KOMÍNKOVÁ, Michaela SCHNEIDEROVÁ a Hana PINKAVOVÁ. Ošetřovatelství v geriatrii. 1. vyd. Praha: Grada, 2013. 193 s. ISBN 978-80-247-4316-5.
- ČEVELA, Rostislav a Libuše ČELEDVÁ. Sociální gerontologie : východiska ke zdravotní politice a podpoře zdraví ve stáří. 1. vyd. Praha: Grada, 2014. 238 s. ISBN 9788024745442.
- ČEVELA, Rostislav, Zdeněk KALVACH a Libuše ČELEDVÁ. Sociální gerontologie : úvod do problematiky. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. 263 s. ISBN 9788024739014.
- POKORNÁ, Andrea. Komunikace se seniory. první. Praha: Grada Publishing a.s., 2010. 160 s. Sestra (4048). ISBN 978-80-247-3271-8.
- ŠMEJKALOVÁ, Kateřina. Etické problémy komunikace se seniory, jako obětí domácího násilí. 2016.
- MATĚJOVSKÁ KUBEŠOVÁ, Hana a Pavel WEBER. Geriatrie. In Vnitřní lékařství. Praha: Grada, 2011. 30 s. Vnitřní lékařství 1. ISBN 978-80-247-2110-1.

Kontakt na vyučujícího

- konzultační hodiny: pondělí 8:00 – 9:00 nebo dle domluvy
- email: mensikova@med.muni.cz

**Přeji hodně úspěchu ve studiu
a dosažení zdárného konce!**

M A S A R Y K O V A
U N I V E R Z I T A